

Válságból válságba – Az argentin bankrendszer elmúlt 20 évének története*

Banai Ádám – Méhes Attila – Winkler Sándor

Az argentin bankrendszer a 2001–2002-es válság hatására jelentős strukturális változásokon ment keresztül. A korábbi széleskörű dollarizációt állami beavatkozással igyekeztek megszüntetni, a bankrendszer pedig drasztikusan mérsékelte az állammal szemben addig felépült magas kitétségét. Az argentin bankrendszer tulajdonosi struktúrája is átalakult a válság után. Az utóbbi években mind az államnak, mind a hazai magánszektornak, mind pedig a külföldnek egyharmadnyi részesedése van. A bankok, bár alacsony bázisról, de dinamikus hitelexpanziót folytatnak a magán-szektor irányába az utóbbi években, aminek következtében a jövedelemtermelő képességük is stabil. Bár tőke- és likviditási oldalról is stabilizálódott a bankrendszer, a realgazdaságot csak mérsékeltén támogatja, a hitelállomány kifejezetten alacsony. Ez továbbra is komoly problémát jelent az ország gazdaságának. Tanulmányunkban az argentin bankrendszer történetét mutatjuk be, kiemelt figyelemmel az 1998–2013 közötti periódusra.

Journal of Economic Literature (JEL) kódok: G21, B26

Kulcsszavak: bankválság, bankrendszer, Argentína

1. Argentína az elmúlt 100 évben

Argentína a XX. század elején gazdaságilag nemcsak Dél-Amerika legfejlettebb országa volt, de az egy főre jutó GDP vonatkozásában Németországot és Franciaországot is megelőzte. Még 1965-ben is csak kismértékben maradt el Olaszország vagy Ausztria szintjétől. A hibás gazdaságpolitikai döntések és az elhibázott iparfejlesztés következtében a gazdaság gyorsan veszített versenyképességéből, és a felelőtlen fiskális politika miatt az 1980-as évek elejére bizonytalanná vált az adósság fenntarthatósága. Az 1982-től sorozatosan megismétlődő pénzügyi válságokat¹ követően azonban az ország gazdasági fejlettsége fokozatosan elszakadt a vezető államok

* Jelen cikk a szerző nézeteit tartalmazza, és nem feltétlenül tükrözi a Magyar Nemzeti Bank hivatalos álláspontját.

Banai Ádám a Magyar Nemzeti Bank Alkalmazott kutatás és stresszteszt főosztály vezetője. E-mail: banaia@mnb.hu.
Méhes Attila a Magyar Nemzeti Bank korábbi közgazdasági elemzője. E-mail: mehes.attila@padocbudapest.hu.
Winkler Sándor a Magyar Nemzeti Bank Makroprudenciális elemzések főosztályának közgazdasági elemzője. E-mail: winklers@mnb.hu.

¹ Az ország 1982-ben már az IMF-hez fordult pénzügyi segítségért.

gazdasági teljesítményétől.² Jól mutatja a lemaradás mértékét, hogy az egy főre számított argentin reál-GDP az USA értékének 80 százaléka is volt az évszázad elején, amely egészen 2002-ig trendszerűen csökkent, csupán az elmúlt években lehetett látni a felzárkózás jeleit. A 2002-es gazdasági válság mélypontján az argentin egy főre jutó reál GDP az USA egy főre jutó jövedelmének 21 százaléka süllyedt, ezután lassú javulás indult meg, jelenleg 35 százalékon áll a mutató.

Az ország gazdasági fejlettségének fokozatos leszakadása az 1950-es évektől kezdődően mutatkozott meg, melynek kezelése érdekében következetlen, egymástól radikálisan eltérő gazdaságpolitikai rezsimek váltották egymást. 1975 és 1990 között az egy főre jutó reáljövedelem 20 százalékkal csökkent, míg az infláció mértéke éves szinten átlagosan 300 százalékot tett ki. A hiperinfláció elsősorban a korábbi évtizedek hibás gazdaságpolitikájának következménye volt, amely az olajválságok idején képtelen volt alkalmazkodni, és az 1970-es évektől kezdve Argentína külső adóssága exponenciálisan nőni kezdett. Az adósság növekedését a peso inflálásával akarták kezelni, de ez a politika az 1980-as évek elejéig sem járt sikerrel, a külső (dollár) adósság a hetvenes években megnégyszereződött. Argentína az 1980-as évek elejére a fizetéképtelenség közelébe került, ami tőkemenekítést és további leértékelődést váltott ki.

1991 áprilisában bevezették a konvertibilitási törvényt, ami Carlos Menem gazdaságpolitikájának leglényegesebb eleme volt. A törvény, azáltal, hogy az árfolyamot 1:1 átváltással az amerikai dollárhoz kötötte (valutatanács), a hiperinflációt igyekezett kezelni. A monetáris politikai rezsimváltással a központi bank szerepe megváltozott, a monetáris politika a pénzmennyiséget a dollár beáramlásának függvényében tudta változtatni. A rendszer hitelességét és a belé vetett bizalmat piacbarát – a washingtoni konszenzus javaslatait³ teljes mértékben követő – reformokkal erősítették: a kereskedelmet és pénzügyi forgalmat liberalizálták (az importvámokat és pénzügyi korlátozásokat megszüntették), strukturális reformokat vezettek be (állami szolgáltatások privatizálása, állam reformja), a nyugdíjrendszert részben privatizálták, a költségvetési fegyelemre kiemelt hangsúlyt fektettek.

A pénzügyi liberalizáció beengedte az országba a tőkét, ami természetesen segítette az árfolyamrögzítést. Mivel a kezdetekben néhány évig Argentínában az amerikainál magasabb volt az infláció, a „konvertibilitás” az argentin fizetőeszköz reálfelértékelődéséhez vezetett. Ez a piacnyitással együtt az árak süllyedése irányába hatott. Az 1991-es 171 százalékról 1994-re 4,1 százalékra – majd később nulla százalék

² Varga Koritár Pál, Magyarország argentin nagykövete úgy fogalmazott, hogy Argentínát lehetne a válságok országának is nevezni, mivel – bár legtöbbször csak a 2002-es argentin gazdasági válságra emlékeznek – az elmúlt 70 évben 13 krízist élt meg az ország, melyből 3 igazán nagy horderejű volt.

³ A washingtoni „konszenzus” pontjait az IMF és a Világbank elsősorban a 70-es és 80-as évek latin-amerikai gazdaságpolitikai tapasztalatai alapján állította össze. A program drasztikus gazdaságpolitikai liberalizáción és szigorú fiskális politikán alapult. A 90-es évek újabb latin-amerikai adósságválságai és azok társadalmi költségei azt bizonyítják, hogy a „konszenzus” Argentínában nem tudta kezelni a gazdaságpolitikai kihívásokat.

közelébe - esett az inflációs ráta, míg a reál-GDP erőteljesen növekedett ebben az időszakban.

A pénzügyi nyitottság a 1990-es évek nagy pénzügyi válságaival szemben igencsak sebezhetővé tette Argentínát. 1994 végén a Mexikóból induló tequila-krízis negatívan hatott Argentínára. Sokan attól tartottak, hogy sor fog kerülni a peso leértékelésére, a kormány azonban kitartott a korábban meghatározott árfolyam mellett. 1995-ben a kamatok a korábbi években jellemző szinteknél jóval magasabbra emelkedtek, amíg a kormány el nem oszlatta a fizetéképtelenségtől vagy leértékeléstől való félelmeket egy, a nemzetközi pénzügyi intézetektől és magánbefektetőktől felvett pénzügyi mentőcsomaggal. 1995-ben az argentin gazdaság erős recesszióba süllyedt. 1996 és 1998 között ismét dinamikus növekedés következett, de az 1998-as orosz és ázsiai gazdasági válság újra akadályozta a fellendülést.

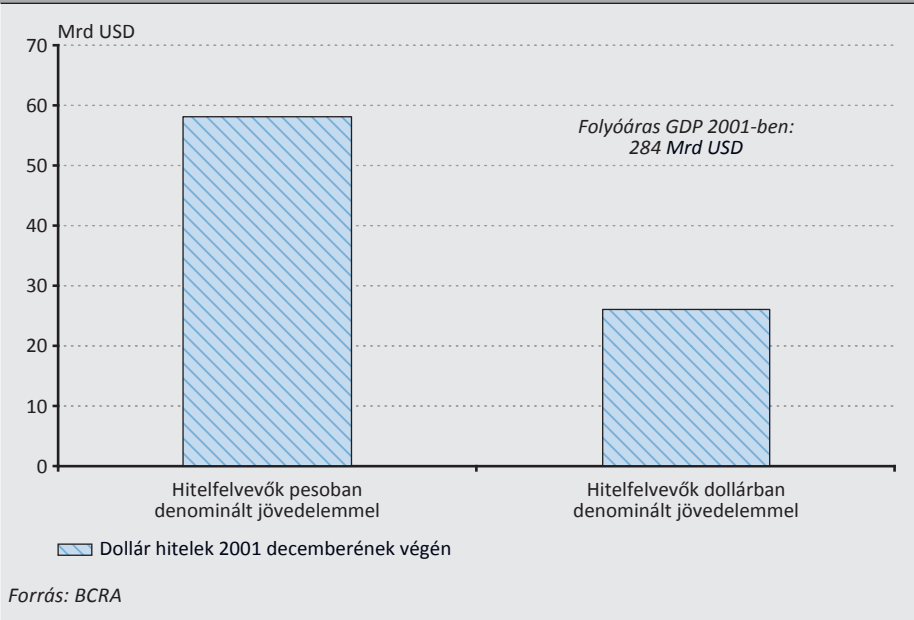
A konvertibilitási törvény miatt az argentin gazdaságban jelentős dollarizáció ment végbe, a dollárban eladósodottak 70 százalékának peso-ban keletkezett a jövedelme, tehát denominációs kitettség alakult ki, amely magas pénzügyi stabilitási kockázatot jelentett. Az ország makropénzügyi sérülékenységét tovább növelte a magas költségvetési hiány, a bankrendszer állammal szembeni magas kitettsége, valamint a negatív külkereskedelmi mérleg. Mindemellett a túlzottan erős reálárfolyam számottevően rontotta az argentin gazdaság versenyképességét, ami a jelentős nyersanyagexporton keresztül fokozottan érvényesült.

2. Főbb bankrendszer szintű kockázatok

A következőkben röviden bemutatjuk, hogy az eddigiekben felvázolt pénzügyi-makrogazdasági folyamatok hogyan játszódtak le a bankrendszerben, illetve hogy milyen kihívásokkal szembesül az argentin bankrendszer napjainkban.

Az ezredforduló előtti időszakban több jelentős változás ment végbe az argentin bankrendszerben, amelyeknek szerepük volt abban, hogy 2001-től súlyos bankválsággal kellett szembenéznie az országnak. Az egyik ilyen volt a *dollarizáció*. 2001 végén a devizahitelek állománya elérte a GDP egynegyedét, és a teljes hitelállomány háromnegyede volt amerikai dollárban denominálva. Az év decemberében a bankrendszerben több mint 80 milliárd dollár volt a dollárban denominált hitelek állománya, miközben a dollárban eladósodottak csupán alig több mint 30 százaléka rendelkezett ehhez természetes fedezettel. Ezt némiképp enyhítette, hogy a dollármegtakarítások nagysága is jelentős volt (elérte a 70 milliárdot). Hivatalos jegybanki források alapján azonban jelentős aszimmetria volt a dollárhitelek felvevői és a dollármegtakarítások birtokosai között, vagyis nagyon sokaknak volt nyitott devizapozíciójuk.

1. ábra
A dollárban hitelfelvevők jövedelmének devizaszerkezete

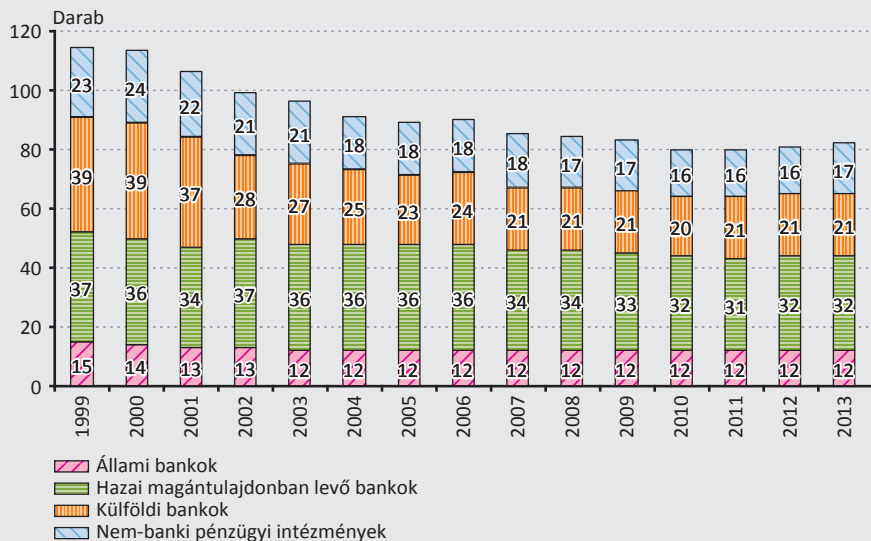

A dollarizáció mellett ugyancsak komoly kockázatot jelentett a bankrendszer számára, hogy nagymértékben növelte az állammal szembeni kitettségét az 1990-es évek második felében. Néhány év alatt az állammal szembeni kitettség a bankszektorban megduplázódott. 2001 végén már elérte a mérlegfőösszeg 26 százalékát, 2003-ban pedig már az 50 százalékot is megközelítette ez az arány. Ez azt is jelentette, hogy az állam fizetéseképtelensége miatt komoly veszteséget kellett elszenvednie a bankoknak. Mostanra az állammal szembeni követelések bruttó értéken sem haladják meg a 10 százalékot, de, figyelembe véve az állammal szembeni kötelezettségeket, az argentin bankrendszert nettó értelemben finanszírozza az állam.

3. Változások a bankrendszer szerkezetében

Az argentin bankrendszer tulajdonosi struktúrája a válság előtt jelentősen átalakult. Az 1990-es évek végére számottevően megnövekedett a külföldi szereplők aránya. 1999-ben a 91 jelenlevő bankból 39 volt külföldi tulajdonban (2. ábra). Ez a hitelállományból való részesedésben még nagyobb jelenlétet takart, a magánszektorral szembeni követelések fele volt külföldi bankok kezében (3. ábra).

2. ábra
A bankok száma tulajdonostípus szerint

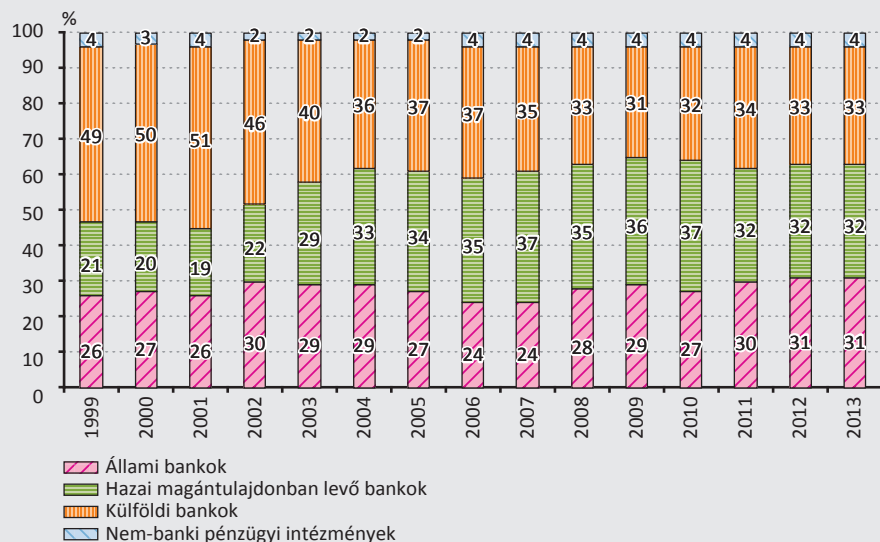
Forrás: BCRA

A BCRA az 1990-es években kifejezetten támogatta a külföldi bankok megjelenését, mivel azt várta tőlük, hogy válság esetén stabilitást adnak a bankrendszernek. Elsősorban arra számítottak a jegybankban, hogy válságban ezek a bankok a tulajdonoson keresztül könnyebben jutnak forráshoz a nemzetközi pénzügyi piacokon. Emellett a külföldi bankok megjelenésétől a bankolás szakmai színvonalának emelkedését várták. A tényleges eredmények felemásnak bizonyultak. A külföldi bankok⁴ a BCRA szerint tényleg javítottak a bankolás színvonalán. Sokkal prudensebbek voltak, mint hazai társaik, és kisebb kockázatokat halmoztak fel a válság előtti időszakban. A válság során azonban nem teljesült az a várakozás, miszerint a külföldi bankok stabilitást adnak a bankrendszernek. 2001 és 2005 között a külföldi bankok száma 37-ről 23-ra csökkent Argentínában, jelenleg pedig 21-en vannak jelen az országban (igaz, a 2 legnagyobb külföldi szereplő kitartott a válság alatt is). Eközben részesezésük a hitelállományból is lecsökkent 50 százalékról 37 százalékra, jelenleg pedig 33 százalékon áll az arány.

⁴ A külföldi bankok között jelentős szerepe van a spanyol bankoknak. A nagy spanyol intézmények közül mind a Santander, mind a BBVA jelen van Argentínában. Emellett angolszász bankok közül is több működik az országban (pl. Citi, Barclay's, GE, Goldman Sachs vagy éppen az HSBC). De számos más országból is vannak szereplők (pl.: az olasz Unicredit, vagy a svájci CS, vagy a német Deutsche Bank).

A 2001–2002-es válság során keletkezett banki veszteségek jelentős tőkepótlásigényt támasztottak. 2002 és 2004 között az országban maradt külföldi és a belföldi pénzintézetek összesen több mint 8 milliárd pesónyi tőkeemelést hajtottak végre, ami a bankrendszer tőkeállományának mintegy 38 százalékát tette ki. Az összes tőkeemelésből 6,2 milliárd peso tőkeemelésből 6,2 milliárd peso a külföldi tulajdonú magánbankok részéről, míg hozzávetőlegesen 0,8 milliárd az állami tulajdonú bankok részéről történt. 2004 első feléig jellemzően követelések elengedésére, míg utána inkább új tőke bevonására került sor.

3. ábra
A hitelállomány megoszlása banktípus szerint

Forrás: BCRA

A külföldi bankok egy részének távozásában több tényező is szerepet játszott. A válság rendezése jelentős költségeket jelentett a bankrendszer számára, ami nagyban csökkentette a szereplők jövedelmezőségét. Ez annak ellenére így volt, hogy a BCRA elmondása szerint a külföldi bankok rendszerint kevésbé kockázatosan működtek, mint a hazai szereplők. A közvetlenül a válságból következő veszteségeknél még fontosabb volt, hogy hosszú távon is alacsony jövedelmezőséget vártak Argentínában. A BCRA elmondása szerint a kivonuló bankok úgy számoltak, hogy a válság hosszan elhúzódik, bizonytalan lesz a gazdasági, működési környezet, és emiatt az ő jövedelmezőségük is bizonytalan marad hosszú távon is. Megjegyezték továbbá, hogy ez a várakozás nem igazolódott be, hiszen jelenleg stabilan 20 százalék feletti a ROE az argentin bankrendszerben.

Amint az az összefoglaló táblázatban (*Melléklet*) is látszódik, a válság után teljesen átalakult az argentin bankrendszer működése. A *dollár alapú hiteleket átváltották*, és lényegében megtiltották a dollárban való eladósodást. A hitelállomány ennek eredményeként drasztikusan lecsökkent, és a devizális szerkezete is teljesen megváltozott. Jelenleg a hitelállomány alig 5 százaléka van dollárban. A dollár alapú megtakarításokat ugyancsak pesósították jelentős diszkonttal, így a megtakarítók elvesztették betéteik 75 százalékát. A betétek aránya így is kifejezetten magas a bankrendszer forrásai között. 2013 szeptemberében az arányuk meghaladta a 80 százalékot, míg az egyéb idegen források aránya mindössze 2,4 százalék. Ez azt is jelenti, hogy a bankrendszer képes a megtakarításokból finanszírozni tevékenységét.

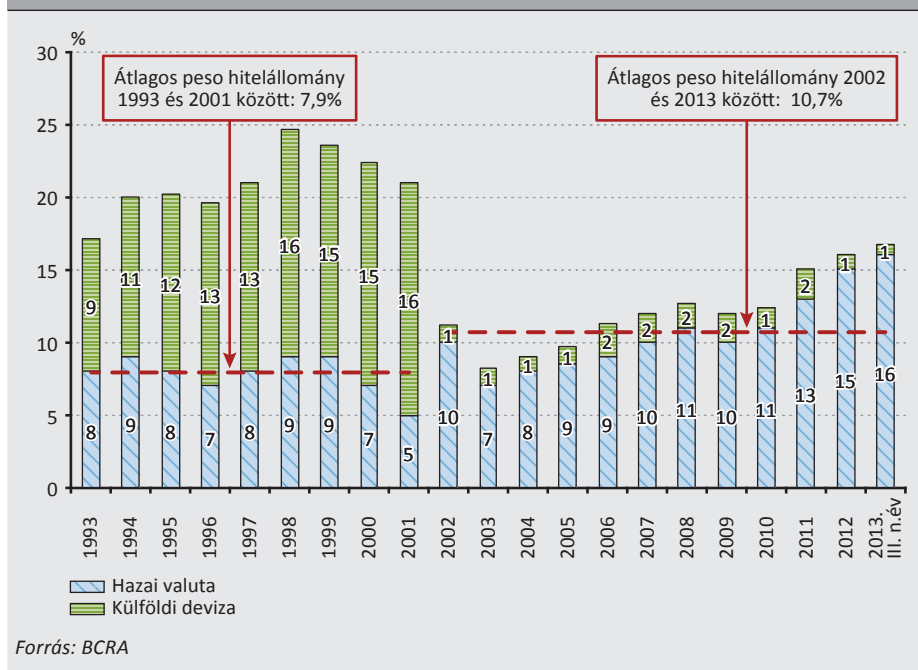
Az eszközoldal átrendeződése nemcsak a magán szektorral szembeni követelések-nél volt tetten érhető, de szignifikánsan *csökkent az állammal szembeni kitettség is*. Amint korábban felhívtuk a figyelmet rá, mostanra az állam nettó értelemben finanszírozója a bankrendszernek, de az eszközök között is csak 9,1 százalékot tesz ki az állammal szembeni követelés. A BCRA szerint ez regionális összehasonlításban is kifejezetten alacsonynak számít. Mexikóban az eszközök 34 százaléka az állammal szembeni követelés, Brazíliában 28 százalék, míg Venezuelában 26 százalék, végül pedig a feltörekvő európai gazdaságok átlaga 14 százalék. Nettó értelemben pedig Argentína mellett csak Chile és Paraguay bankrendszerét finanszírozza az állam.

4. Strukturális változások a magánszektor hitelezésében

A 2001–2002-es argentin válság következtében a magánszektor hitelezésében strukturális változások mentek végbe. A válság drasztikusan átrendezte a bankrendszer mérlegét, és jelentősen rontotta a rendszer pénzügyi eszközeinek minőségét. A magánszektor hitelezése erősen csökkent a vállalkozások jövedelmezőségének mérséklődésével, és a munkanélküliség emelkedésével párhuzamosan. A negatív makrogazdasági sokk jelentős hatást gyakorolt az állami szektor adósságára, így a bankrendszer – aminek magasabb kitettsége volt az állam felé, mint a magánszektor felé – a betétek rohamos kivonásával szembesült.

A válság hatására a dollárhitelek jelentős diszkonttal történő pesósítása után *a magánszektorban nyújtott hitelállomány a GDP 21 százalékáról 11 százalékra esett vissza (4. ábra)*, ami az államháztartás csődjével együtt nagymértékben rontotta a bankrendszer közép- és hosszú távú jövedelmezőségi kilátásait. A központi bank ennek következtében olyan stratégiát állított fel, aminek célja, hogy ösztönözze a bankrendszer magánszektor felé irányuló kitettségének növelését. Első körben korlátokat állítottak az állami kitettségek növelése elé, másodszor pedig ösztönzőket vezettek be a magánszektor, de főként a vállalati szektor hitelezésének ösztönzésére (pl. hitelbírálatoknál egy vállalat előretékintő jövedelmezőségi kilátását, nem pedig a múltbeli teljesítményét kell figyelembe venni).

4. ábra
A magánszektorban nyújtott hitelállomány a GDP százalékában

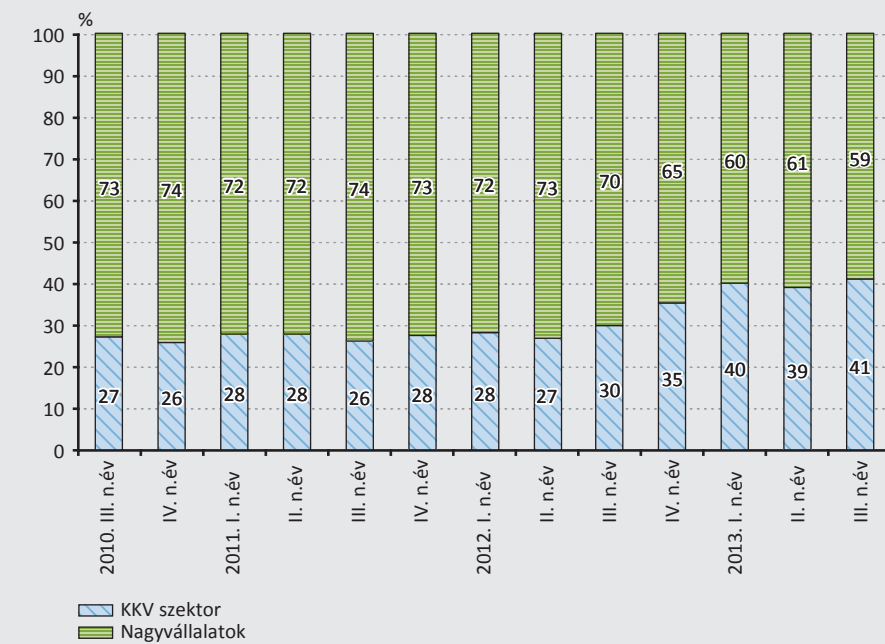

2003 óta a bankrendszer magánszektorban nyújtott hitelállománya folyamatosan emelkedik a GDP százalékában, a növekedés pedig kizárólag a peso-alapú hitelezés bővülésén realizálódott. 2013-ban a magánszektor hitelállománya már elérte a GDP 17 százalékát, ami azonban még mindig alacsonyabb a 2002-es válságot megelőző 20–24 százalékos értéknél.

A 2000-es években a magánszektorban nyújtott hitelállomány dinamikusan bővült, éves alapon átlagosan 20–40 százalékkal. Az utóbbi években a hitelezés bővülése a legnagyobb mértékben az állami bankoknak köszönhető, amelyeknél a hitelállomány 2011-ben közel 60 százalékkal is emelkedett éves alapon. A vállalati szegmens hitelezését továbbá a központi bank két hitelösztönző programja, a Bicentenary Productive Financing Program (BPPF) és a Credit Line for Productive Investment (CLPI) jelentős mértékben élénkíti. Míg az előbbi 2010 júliusában indult a stratégiaiailag fontos iparágak támogatásának céljával, addig utóbbit 2012 júliusában indította útnak a BCRA többek között azzal a céllal, hogy a KKV-szektor hitelhez jutását segítse. Ennek következtében a pénzügyi közvetítőrendszer új hitelkihelyezéseiben belül a KKV-hitelek aránya a 2010 végi 26 százalékról 2013 végére 40 százalék fölé emelkedett (5. ábra).

5. ábra

A pénzügyi közvetítőrendszer új kihelyezését vállalati hiteleinek vállalatméret szerinti megoszlása

Forrás: BCRA

Az utóbbi években Argentínában a nettó export negatívan hatott a GDP növekedésére. Ez részben az argentin exportfinanszírozás problémáira vezethető vissza. *Castagnino és szerzőtársai (2012)* tanulmányukban az argentin vállalatok különböző finanszírozási formákhoz való hozzáféréseinek és az exportteljesítményüknek a kapcsolatát elemzik. A tanulmány különösen a banki hitel és a külföldi finanszírozás mint az exporttevékenységben legnagyobb szerepet játszó finanszírozási formák jelentőségét vizsgálja meg. A szerzők szerint a téma relevanciáját többek között az adja, hogy a vállalatok exportpiacra lépését jelentős kezdeti költségkorlátok nehezítik, így szükségképpen külső finanszírozásra szorulnak. A tanulmány egyedi szintű mikro-adatbázisra épül, ami az egyes vállalatok jellemzői mellett azok exportteljesítményét és a belföldi és külföldi finanszírozásukat is tartalmazza.

A tanulmány eredményei alapján a magasabb banki finanszírozással rendelkező vállalatok nagyobb valószínűséggel válnak exportórrá, ami bizonyítja, hogy a kezdeti költségek áthidalásához szükséges a banki finanszírozás elérhetősége. Utóbbi azonban csak a nagyobb méretű vállalatokra igaz, a kisvállalatok nagy százaléka a banki finanszírozás mértékétől függetlenül nem végez exporttevékenységet. Kizárólag az exportőr vállalkozásokat tekintve arra az eredményre jutottak, hogy amint egy vál-

latat kilép a nemzetközi piacra, többé már nem a belföldi banki hitel elérhetősége, hanem a külföldi finanszírozás elérhetősége az, ami befolyásolja a vállalat sikerességét. Fejlettebb és távolabbi piacokra történő export továbbá főként a külföldi finanszírozáshoz jobban hozzáférő vállalkozásokra jellemző. Utóbbi típusú vállalatoknak ráadásul magasabb az értékesítési volumene külföldön, és átlagosan több különböző helyre is exportálnak.

A szerzők továbbá azt találták, hogy a mintán belül szereplő vállalkozásoknak csak a 17 százaléka nevezhető rendszeres exportőrnek, és az argentin cégek nagy hányada csak szórványosan végez exporttevékenységet. A rendszeres és a csak időnként exportáló vállalatok méret szerint jól elkülönülnek: a rendszeres exportőrök átlagosan nagyobb méretű vállalkozások.

A háztartási szegmens hitelállománya szintén dinamikusan bővült az utóbbi években, 2012 első negyedévében éves alapon 26 százalékkal, míg 2013 elején 23 százalékkal. 2013 első negyedévében a *legnagyobb mértékben a személyi hitelek állománya bővült*, mintegy 31 százalékkal, ezzel szemben a jelzáloghitelek állománya csak 7 százalékkal. Mindez annak ellenére, hogy a személyi hitelek nominális kamatszintje jóval 30 százalék felett tartózkodik, míg a jelzáloghiteleké valamivel 15 százalék felett van. A jegybank 2014 júniusában, vélhetően a magas nominális kamatlábak és a dinamikusan növekvő állomány miatt, *korlátozta a személyi és gépjárműhitelek maximális nominális kamatlábát* (a maximális kamatláb a BCRA rövid lejáratú kötvényeihez van kötve). A pénzügyintézetek ennek következtében leállították az utóbbi típusú hitelek folyósítását, banki képviselők szerint a meghatározott kamatplafon nem fedezi a rosszabb ügyfelek kockázati költségét.

5. Jövedelmezőség és portfólióminőség

A pénzügyi válságok hatására kiugróan megemelkedett a nemfizető hitelek aránya. A 2001-ben induló válság csúcán a nemteljesítő hitelek portfólión belüli aránya elérte a 33 százalékot. Ez az arány jelentős mértékben csökkent a válság után, és a 2007-ben induló világgazdasági krízis miatt sem növekedett. A mostani 2 százalék alatti szint kifejezetten alacsonynak számít nemzetközi szinten is. Igaz, elmondásuk szerint ebben az is szerepet játszik, hogy a bankrendszer nagyon kockázatkerülő, ami alacsony hitelezési aktivitást eredményez. A helyi vállalkozásoknak alacsony az eladósodottsága mind nemzetközi, mind pedig historikus összehasonlításban (2008-ban a GDP 24,6 százaléka). A háztartások GDP-hez viszonyított adósságállománya még alacsonyabb szinten van (2008-ban a GDP 9,8 százaléka). A magánszektor alacsony eladósodottsága korlátozza a monetáris politika bizonyos transzmissziós csatornáit. Argentínában ehhez kapcsolódóan nagy problémát jelent még, hogy a jelzáloghitel-piac gyakorlatilag nem létezik, a lakásokat inkább bérlik, vagy készpénzzel fizetik ki.

A nemteljesítő hitelek értékvesztéssel való fedezettsége mind a külföldi, mind pedig a hazai bankoknál 100 százalék felett van, ami főleg abból adódik, hogy a teljes portfóliójuk legalább egy százalékára értékvesztést kell képezniük. Ha pusztán az NPL-re képzett értékvesztést nézzük, akkor ez a szám lényegesen alacsonyabb, 60–70 százalék. Ez az arány azonban szintén magasnak mondható.

A bankrendszer fő jövedelmezőségi forrása 2005 óta megváltozott. Míg akkor a szolgáltatásokon lévő díj jelentette a legfontosabb bevételi forrást, addig mára a nettó kamateredmény a legjelentősebb. Emellett továbbra is fontos a díj- és jutalékeredmény. A BCRA elmondása szerint a bankrendszer az alapvető banki tevékenységre fókuszál, vagyis betétet gyűjt és hitelez. Ez a jövedelmezőségi struktúra is ezt tükrözi.

A bankrendszer tőke megfelelési mutatója a BCRA szerint magas. Az általuk megadott 13,3 százalékos szint értékelése nehéz, hiszen nem implementálták a bázeli szabályokat, de elmondásuk szerint egyre jobban közelítenek afelé. 2011 után szigorították a szabályozást, elsősorban a hiteleknél alkalmazandó súlyoknál. A megfelelő tőkehelyzetre utal, hogy nemzetközi mércével nagyon alacsony, 9 százalékos a tőkeáttétel. Ez elmarad mind a régió, mind a KKE-régió, mind pedig a fejlett országok átlagos szintjétől.

Az argentin bankrendszer a 2001–2003-as válság után jelentős konszolidáción ment keresztül. Ennek eredményeként szignifikánsan változott a mérlegszerkezet és a tulajdonosi szerkezet is. A mostani gazdasági válság indulásakor így már sokkal magasabb volt a bankrendszer stressztűrő-képessége. Ez azonban főként az alacsony kockázatvállalási hajlandóság következménye volt. Az argentin bankrendszernek jelenleg komolyabb stabilitási problémákkal nem kell szembenéznie. A pénzügyi közvetítés további dinamikus mélyítése, és legalább a válság előtti szint elérése, valamint a stabilan jövedelmező, jó eszközportfólió fenntartása kihívások elé állítják a bankrendszert.

Felhasznált irodalom

Banco Central de la República Argentina (2005): *Financial Stability Report First Half 2005*

Banco Central de la República Argentina (2013): *Financial Stability Report First Half 2013*

Banco Central de la República Argentina (2014): *Report on banks 2014 April*

Castagnino, T. – D’Amato, L. – Sangiácomo, M. (2012): *How do Firms in Argentina get Financing to Export?* Central Bank of Argentina, Working Paper 2012, 58.

Melléklet

Összefoglaló adatok az argentin bankrendszeről (1998–2013)							
százalék	1998	2001	2004	2007	2011	2013 (szept.)	2013 (dec.)
Likviditás							
Likvid eszközök ¹ /összes betét	23	20	28	40	38	38	39
Magánszektorban nyújtott hitelek							
Hitel/eszközállomány	58	42	19	37	46	49	50
NPL az összes hitel arányában	16,2	19,1	18,6	3,2	1,4	1,8	1,7
Az összes hitelre megképzett értékvesztés/NPL	63	69	98	115	171	136	145
Devizakockázat							
FX hitelek aránya a magánszektor hitelállományán belül	63,1	73,0	11,8	15,4	14,1	5,3	4,8
Források							
Betét/összes forrás	61	62	62	79	83	84	85
Kötvények+alárendelt kölcsön+ külföldi hitelkeretet/összes forrás	12,1	13,0	9,7	4,8	2,8	2,4	2,7
Szolvencia							
Tőke/RWA	20,3	21,4	14,0	16,8	15,6	13,3	13,6
ROE	3,9	-0,2	-4,2	11,0	25,3	26,5	29,5
<p>¹ A likvid eszközökbe beletartoznak a jegybank által kibocsátott (LEBAC és NOBAC) kötvények is. Megjegyzés: Argentínában a bankoknak minden hitelre kell legalább 1 százaléknyi értékvesztést képezni teljesítménytől függetlenül. Ennek köszönhetően nagyon magas a megképzett értékvesztés az NPL arányában. A kifejezetten az NPL-re képzett értékvesztés ennél lényegesen alacsonyabb lehet. A BCRA elmondása szerint kb. 70 százalék. Az eszközök kockázati súlyozása változott 2011 óta, ezért szerepeltettük külön sorban a tőke megfelelést 2013-ra. A szabályozás szigorodása miatt nem lehet összehasonlítani a két mutatót. A BCRA elmondása szerint folyamatosan közelítenek a Bázeli előírásokhoz. Forrás: BCRA</p>							